

U s n e s e n í

Vrchní soud v Olomouci v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Brhla a soudkyň JUDr. Heleny Myškové a JUDr. Ivany Wontrobové v insolvenční věci dlužníka: **Luboš Svoboda**, nar. 29. 5. 1961, bytem Jarní 391/9, 586 01 Jihlava, o způsobu řešení úpadku, rozhodl o odvolání dlužníka proti usnesení Krajského soudu v Brně č. j. KSBR 45 INS 18854/2016-B-11 ze dne 21. února 2017

t a k t o :

I. Usnesení Krajského soudu v Brně č. j. KSBR 45 INS 18854/2016-B-11 ze dne 21. února 2017 se v odstavcích I. a II. výroku **p o t v r z u j e**.

II. Odvolání dlužníka proti odstavcům III. a IV. výroku usnesení Krajského soudu v Brně č. j. KSBR 45 INS 18854/2016-B-11 ze dne 21. února 2017 se **o d m í t á**.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením označeným v záhlaví tohoto rozhodnutí Krajský soud v Brně (dále jen „insolvenční soud“) neschválil oddlužení dlužníka povolené usnesením č. j. KSBR 38 INS 9252/2014-A-18 ze dne 22.5.2014 (odstavec I. výroku), na majetek dlužníka prohlásil konkurs (odstavec II. výroku) jako nepatrný (odstavec III. výroku) a deklaroval, že účinky rozhodnutí o prohlášení konkursu nastávají okamžikem jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku ((odstavec IV. výroku). V důvodech rozhodnutí soud prvního stupně uvedl, že dlužník podal dne 3.4.2014 insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení, ve kterém mimo jiné uvedl, že má 4 věřitele (Českou kancelář pojistitelů, Všeobecnou zdravotní pojišťovnu České republiky, Triglav pojišťovnu, a.s. Wüstenrot hypoteční banku a.s.), vůči kterým má závazky v celkové výši 2.064.000 Kč. Dále uvedl, že veškerý nemovitý majetek (stavební parcela, jejíž součástí je stavba rodinného domu) je předmětem zajištění závazku

vůči věřiteli Wüstenrot hypoteční banka a.s. ve výši 2.000.000 Kč, vůči nezajištěným věřitelům má závazky ve výši 64.000 Kč. Jeho příjmy tvoří příjmy z dohody o provedení práce přibližně ve výši 4.000 Kč měsíčně, dále dávky státní sociální pomoci v podobě příspěvku na bydlení ve výši přibližně 7.000 Kč měsíčně a očekává příjem ze smlouvy o důchodu ve výši 1.500 Kč měsíčně, vyživovací povinnost má stanovenou vůči dvěma dětem ve výši 2.000 Kč a 1.500 Kč měsíčně. Současně prohlásil, že jeho závazky nepocházejí z podnikatelské činnosti. Usnesením č. j. KSBR 38 INS 9252/2014-A-18 ze dne 22.4.2014 byl zjištěn úpadek dlužníka, bylo mu povoleno oddlužení a insolvenčním správcem byl ustanoven Ing. Tomáš Kučera. Podáním ze dne 2.7.2014 dlužník předložil listinu označenou jako Dotazník k oddlužení, ve které uvedl, že má 7 závazků vůči 6 věřitelům, oproti údajům v insolvenčním návrhu neuvedl věřitele Triglav pojišťovnu, a.s. a Všeobecnou zdravotní pojišťovnu České republiky, naopak uvedl dalších 5 věřitelů, které v insolvenčním návrhu a seznamu závazků neuvedl. Insolvenční správce ve zprávě ze dne 4.7.2014 sdělil, že dlužník neuhradil žádnou zálohu na odměnu a hotové výdaje, pobírá od zaměstnavatele průměrnou měsíční mzdu ve výši 4.000 Kč, příspěvek na bydlení ve výši 7.331 Kč měsíčně a má příjem z darovací smlouvy ve výši 3.000 Kč měsíčně, přičemž nezjistil žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení za předpokladu, že měsíčně bude činit splátka na oddlužení alespoň 3.000 Kč. Na přezkumném jednání dne 17.7.2014 byly zjištěny všechny přezkoumávané přihlášené pohledávky, přičemž pohledávka č. přihlášky P3 věřitele České správy sociálního zabezpečení představuje dlužné pojistné na důchodové pojištění za rok 2010 a 2011 a z odůvodnění platebních výměrů k této pohledávce vyplývá, že dlužník vykonával samostatnou výdělečnou činnost (od 12.2.2008 do 30.4.2008, od 15.9.2008 do 25.2.2009, od 1.4.2009 do 30.1.2011), závazek vůči tomuto věřiteli je tak závazkem z podnikání. Z přihlášky pohledávky č. přihlášky P5 věřitele Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky vyplývá, že důvodem vzniku pohledávky vůči tomuto věřiteli je nevyměřené penále z dlužné částky pojistného za období od 19.10.2011 do 24.4.2014, tedy i tento závazek pochází z podnikání dlužníka. Na výzvu soudu ze dne 11.4.2014, aby dlužník označil řádně všechny závazky, které vznikly z podnikání, dlužník výslovně uvedl, že s podnikáním souvisí jeden závazek vůči věřiteli Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky s tím, že převážnou část tohoto závazku již uhradil, což doložil pokladní stvrzenkou ze dne 24.4.2014 na částku 16.597 Kč. Schůze věřitelů konané bezprostředně po přezkumném jednání dne 17.7.2014 se nezúčastnil žádný z přihlášených věřitelů. K dotazu soudu dlužník na jednání uvedl, že závazkem vůči České správě sociálního zabezpečení si nebyl jistý, že závazek vůči Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky uhradil ve výši 18.000 Kč přibližně před dvěma měsíci (tedy po podání insolvenčního návrhu a poté, co jej soud vyzval ke sdělení závazků vzniklých z podnikání). Soud po posouzení zjištěných skutečností dospěl k závěru, že v dané věci lze usuzovat na nepoctivý záměr dlužníka sledovaný návrhem na povolení oddlužení, když dlužník neuvedl svůj závazek z podnikání vůči České správě sociálního zabezpečení, u závazku vůči Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky výslovně prohlásil, že nepochází z podnikatelské činnosti a poté, co jej

soud vyzval k označení závazků z podnikání, uhradil jeho převážnou část, čímž tohoto věřitele oproti ostatním věřitelům zvýhodnil. Nadto soud dospěl k závěru, že dosavadní výsledky řízení dokládají lehkomyšlný a nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení, když zajištěný závazek vůči věřiteli Wüstenrot hypoteční banka a.s. dlužník uvedl ve výši 2.000.000 Kč, přičemž tato pohledávka byla zjištěna ve výši 3.016.693,61 Kč. Rovněž tak dlužník lehkomyšlně a nedbale přistupuje k povinnosti vykonávat přiměřenou výdělečnou činnost, když od roku 2011 do roku 2014 pobíral pouze příjmy od úřadu práce, teprve dne 17.3.2014 uzavřel dohodu o provedení práce, dlužník nijak nedoložil, že se o zaměstnání, z něhož by mu uplynul pravidelný příjem v dostatečné výši, ucházel. Dalším důvodem, který by jinak vedl k zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, je podle soudu skutečnost, že dlužník v současné době nemá příjem, z něhož by bylo možno hradit výživné jeho nezletilým dětem v celkové výši 3.500 Kč měsíčně a současně srážet částku na úhradu pohledávek nezajištěných věřitelů a odměny a hotových výdajů insolvenčního správce. Pro účely oddlužení v současné době je možno použít pouze částku 3.000 Kč ze smlouvy o důchodu. Nelze však připustit, aby úhrada těchto pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou byla ponechána pouze na dlužníkovi. Soud proto podle ustanovení § 405 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen InsZ) z důvodů podle ustanovení § 395 odst. 1 písm. a) a písm. b) InsZ oddlužení dlužníka neschválil a rozhodl o způsobu řešení jeho úpadku konkursem.

Dlužník napadl odvoláním usnesení v celém rozsahu a namítal, že předmětné usnesení insolvenčního soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci a insolvenční řízení je postiženo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Podle dlužníka není správné tvrzení soudu prvního stupně, že podle ust. § 105 odst. 1 InsZ v průběhu insolvenčního řízení vyšly najevo skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí návrhu na povolení oddlužení, a to z toho důvodu, že dlužník má dluhy z podnikání a s řešením úpadku oddlužením nesouhlasili věřitelé, o jejichž pohledávky jde, jakož ani nebyly jejich souhlasy tvrzeny. Je tomu tak z toho důvodu, že namítat, že zde jsou skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, mohou pouze věřitelé, kteří hlasovali o přijetí způsobu oddlužení (srov. ust. § 403 odst. 2 insolvenčního zákona). Dlužník konstatoval, že: „Z obsahu mého insolvenčního spisu i skutečností, které v mém insolvenčním řízení doposud vyšly najevo, je však zřejmé, že žádní věřitelé nenamítali, že zde jsou skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, tito tedy nebyli oprávněni takové námitky vůbec vznést, resp. k těmto námitkám by soud prvního stupně vůbec neměl přihlížet (pokud by nějaké byly), neboť dle ust. § 403 odst. 2 insolvenčního zákona se v tomto případě nejednalo o věřitele, který hlasoval o přijetí způsobu oddlužení dle ust. §§ 399 až 102 insolvenčního zákona, jelikož, tento věřitel nehlasoval o přijetí způsobu oddlužení ani na řádně svolané schůzi věřitelů, ani písemně mimo schůzi věřitelů podáním výslovně označeným jako "Hlasovací lístek", které nesmí obsahovat žádný jiný procesní úkon, ze kterého

je nepochybné, jak věřitelé hlasovali, a na kterém je úředně ověřena pravost jejich podpisu, a jehož náležitosti stanoví prováděcí předpis.

Z uvedeného je proto zřejmé, že i v případě, kdy insolvenční soud tak vzal neúčasti věřitelů jako nástroj pro svévolné hlasování soudu jako hlasování o způsobu oddlužení (což však dle výše zmiňovaných ustanovení insolvenčního zákona možné není), pak není zdaleka postaveno na jisto, zda by věřitelé vůbec hlasovali a jakým způsobem.

Konečně je třeba uvést, že dle ust. § 403 odst. 2 insolvenčního zákona platí, že věřitelé, kteří včas neuplatnili námitky podle vety první tohoto ustanovení (myšleno tedy věřitelé, kteří hlasovali o přijetí způsobů oddlužení), souhlasí s oddlužením bez zřetele k tomu, zda dlužník má dluhy z podnikání, tzn., vyjádřili tak konkludentně svůj souhlas s oddlužením, neboť se ve chvíli, kdy mohli a měli, nevyjádřili jinak. Pro úplnost je nutné podotknout, že občanský zákoník nestanoví přesný projev vůle, odkazují na usnesení Vrchního soudu v Olomouci č. j. KSOS 39 INS 3145/2014, 1 VSOL 297/2014 - A - 9 ze dne 16. dubna 2014:

„Ustanovení § 389 odst. 2. písm. a) IZ umožňuje podat návrh na povolení oddlužení též fyzickým osobám, které podnikají, a to dokonce i za situace, že mají závazky vzniklé z podnikání, pokud i tím souhlasí věřitelé, o jejichž pohledávky jde. Tento souhlas věřitelů není vyjmenován mezi povinnými doklady k návrhu na povolení oddlužení v ustanovení § 392 odst. 1 IZ, a to na rozdíl od souhlasu věřitele s nižším plněním než 30 %, který nelze do budoucna přičítat k tíži dlužníku, že tento souhlas nepřipojili k návrhu, ale bude nezbytné postupovat dle ustanovení § 397 odst. 1 IZ a v pochybnostech o tom, zda dlužník je oprávněn podat návrh na povolení oddlužení, bude třeba oddlužení povolit a tuto otázku prozkoumat v průběhu schůze věřitelů svolané k projednání způsobu oddlužení a hlasování o jeho přijetí. Z tohoto ustanovení plyne, že ani insolvenční soud nebude (před schůzí věřitelů svolanou k projednání způsobu oddlužení a hlasování o jeho přijetí) zjišťovat souhlas věřitelů s oddlužením. S ohledem na novou právní úpravu, podle které již není významný podíl dlužnických závazků z podnikání v poměru k jeho celkovým závazkům, ale je rozhodující souhlas věřitele, o jehož pohledávku jde (§ 389 odst. 2. písm. a/ IZ), jehož existenci (tedy námitky nebo výslovný či konkludentní souhlas s oddlužením) bude soud prvního stupně zkoumat až na schůzi věřitelů (§ 403 odst. 1.2 IZ).

Navíc, i v případě, že by se soud prvního stupně s výše uvedenou argumentací neztotožnil, pak nelze přehlédnout, že měl procesně postupovat v souladu s ust. § 403 odst. 3 insolvenčního zákona a svolat jednání, ke kterému měl předvolat dlužníka, insolvenčního správce, věřitelský výbor a věřitele, u nichž mám závazky z podnikatelské činnosti, či mě měl vyzvat, abych tyto souhlasy doložil. Na případném jednání pak měly být „případné“ námitky všemi zúčastněnými subjekty projednány, aby tak došlo k dodržení zásady, dle které insolvenční řízení musí být vedeno tak, aby žádný z jeho účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovolené zvýhodněn a aby se dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů (srov. ust. § 5 písm. a/ insolvenčního zákona), a rovněž také zásady, dle níž věřitelé, kteří mají podle insolvenčního zákona zásadně stejné, nebo obdobné postavení, mají mít v insolvenčním řízení rovné možnosti (srov. ust. § 5

písm., b/ insolvenčního zákona). V uvedené souvislosti přitom nelze přehlédnout, že tím, že soud prvního stupně jednání k projednání případných námitek nesvolal a na tuto svoji zákonnou povinnost tak zcela rezignoval, jednoznačně poškodil mé jakožto dlužníka, neboť jsem neměl možnost s věřiteli namítaný negativní stav diskutovat a případně odstranit, což je v rozporu s tím, co jsem mohli legitimně očekávat, tak především i ostatní mé věřitele, kteří by přitom mohli preferovat oddlužení jakožto pro ně výhodnější způsob řešení mého úpadku. Tím spíše pak uvedené platí vůči ostatním mým věřitelům, vůči kterým mám závazky pocházející z podnikatelské činnosti (viz ust. § 5 písm. b) insolvenčního zákona).

Nad to je zcela evidentní, že soud prvního stupně postupoval při svém rozhodování (jak vyplývá z odůvodnění) ze závěrů, které nejsou a ani nemohou být postaveny na jisto, a to např. když uvádí, že pokud bych uvedl veškeré mé závazky (o nichž jsem ale nevěděl a nad to se u 5 z nich jedná o přihlášené náklady exekutorů, které jsem ve svém návrhu zohlednil u jednotlivých závazků a nerozepisoval jsem náklady jako zvláštní závazek, ale tyto jsem přičítal k závazku, který již je vymáhán exekučně), soud by při posuzování mého insolvenčního návrhu musel dospět k závěru, že nejsem osobou oprávněnou podat insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení. Toto tvrzení ale není možné brát jako pravdivé a jisté, neboť pokud by soud dospěl k tomuto názoru, měl by mě buď vyzvat k opravě či doplnění insolvenčního návrhu, či ke stanovení zálohy na úhradu nákladů insolvenčního řízení. Není tedy jisté, zda bych v předmětné chvíli mohl a doložil případné požadované souhlasy či uhradil soudem požadovanou zálohu a není tedy ani možné o toto tvrzení opírat rozhodnutí o neschválení oddlužení s odkazem na ledabylý přístup a nepoctivý záměr. Bohužel jsem o všech mých závazcích neměl tušení, neboť nějakou dobu před podáním insolvenčního návrhu byla v dražbě prodána část mého majetku, a já jsem od exekutora dozvěděl, že již část mých dluhů byla uhrazena. Od té doby uběhlo několik měsíců a byly mi doručovány pouze soudu doložené dokumenty a nad to jsem situaci také ověřoval v katastru nemovitostí, z něhož jsem zjistil, že tyto všechny mé závazky jsou závazky zajištěné. V dobré víře jsem se tak domníval, že z dražby části mého majetku, bylo předmětných cca 800.000,- Kč, což soud prvního stupně uvádí jako rozpor s mým návrhem a skutečností, již uhrazeno. Není tedy pravdou, že jsem měl nepoctivý záměr a chtěl jsem některé mé věřitele snad připravit o plnění, to zcela evidentně vylučují i skutečnosti, ke kterým ale soud ve svém odůvodnění nepřihlédl, a to že jsem získal zaměstnání na hlavní pracovní poměr a dále mám zajištěno plnění ze smlouvy o důchodu a zajistím tak velkou část mých dluhů, které jsem ve většině na přezkumném jednání uznal, neboť nemám zájem nikoho poškodit. Naopak k poškození práv věřitelů, tedy k předpokladu výše jejich uspokojení, jakož, i mých práv, dochází prohlášením konkurzu. A to především s ohledem na to, že soud prvního stupně ve svém odůvodnění řeší toliko „negativní“ stránky mého řízení, ale již nepřihlíží k mému jednání a chování během insolvenčního řízení a mé snaze své závazky plnit.

Ze všech výše uvedených informací je pak zřejmé, že pokud by byl můj úpadek řešen formou plnění splátkového kalendáře, dostalo by se mým věřitelům většího uspokojení jejich pohledávek, a to za dobu pět let trvání splátkového kalendáře

případného oddlužení, takové uspokojení svých pohledávek by však mí věřitelé zdaleka nemohli očekávat v případě, kdy by byl můj úpadek řešen formou konkursu, a to s ohledem na hodnotu mé majetkové podstaty'. V podrobnostech viz zpráva insolvenčního správce.

Naproti tomu nelze přehlédnout, že tímto odvoláním napadeným postupem soudu prvního stupně dochází k ničím neodůvodněnému a tedy nedovolenému zvýhodnění věřitelů, u nichž mám závazky z podnikatelské činnosti, a rovněž také k prolomení zásady, jež by měla být insolvenčnímu řízení vlastní, tedy zásady upřednostnění společného zájmu věřitelů (s cílem spravedlivého a pro věřitele nejvýnosnějšího způsobu řešení úpadku dlužníka) nad jejich zájmy partikulárními, což je v rozporu s výše citovanými zásadami vedení insolvenčního řízení, neboť tímto způsobem je prakticky možné, aby možnost řešení mého úpadku oddlužením překazil věřitel, jehož nezajištěná pohledávka je v porovnání s celkovou výší všech pohledávek mých věřitelů (i těch pocházejících z podnikatelské činnosti) marginální, a to i proti případné vůli všech ostatních věřitelů, pro než by přitom bylo řešení mého úpadku oddlužením rychlejší, hospodárnější a výnosnější oproti řešení úpadku konkursem. V konečném důsledku proto tímto odvoláním napadený postup soudu prvního stupně v praxi způsobuje značné poškození práv ostatních věřitelů. V tomto ohledu je dále třeba doplnit, že věřitelé „z podnikání“ nejsou ze zákona zahrnuti v samostatné kategorii věřitelů, jimž by měly být přiznávány nějaké zvláštní výhody či odlišný režim uspokojování pohledávek.

Dále bych chtěl podotknout, že dle judikatury Vrchního soudu v Praze se nedoplatek sociálního pojištění nepovažuje za závazek podnikatelského charakteru, neboť v souladu s usnesením Vrchního soudu v Praze č. j. 1 VSPH 1582/2013 A-20 z 18. února 2014 mají podnikatelský charakter jen ty závazky, které vznikly ze smluvního vztahu, jež dlužník jako podnikatel uzavřel s jiným podnikatelem v rámci jejich podnikatelské činnosti. Dle názoru Vrchního soudu v Praze tak nelze za závazek podnikatelského charakteru považovat neuhrazené pojistné na sociální a zdravotní pojištění, neboť tímto dlužník fakticky nepřenesl své podnikatelské riziko na obchodní partnery). Ani v mém případě tyto závazky nebyly způsobeny v rámci aktivního vykonávání podnikatelské činnosti spojené s přenášením podnikatelského rizika na obchodní partnery, nýbrž tím, že nedošlo k uhrazení zákonem stanoveného pojistného.

Výše specifikovaný tímto odvoláním napadený postup soudu prvního stupně dále sledávám protiústavním, neboť je zjevné, že se jedná o ničím neodůvodněné vybočení ze standardů, jež jsou v soudní praxi fixovány, a které jsem tedy nemohl nijak předvídat (viz usnesení sp. zn. IV US 3860/14 z 18. 12. 2014 nebo usnesení sp. zn. IV. US 2454/14 z 23. 9. 2014), neboť nejsou respektovány právní názory obsažené v ustálené rozhodovací praxi jiných insolvenčních soudů (K tomu nad rámec výše uvedeného srov. např. usnesení Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. KSHK 42 INS 797/2015-B-13 z 28. července 2015 nebo postup insolvenčního soudu na schůzi věřitelů v rámci insolvenčního řízení č. j. KSHK 40 INS 8890 / 2015 vedeného u Krajského soudu v Hradci Králové).

Přehlédnout pak v tomto směru dále nelze ani skutečnost, že soud prvního stupně v mém případě rovněž postupuje zcela proti duchu ustálených právních závěrů

Ústavního soudu České republiky, které se týkají esenciálních nároků, jež by měly být na rozhodovací činnost orgánů moci soudní kladeny, aby tyto rozhodovaly správně a především spravedlivě, nikoliv přehnaně formalisticky. K tomu srov. např. nález Ústavního soudu sen. zn. I. US 2134/13 ze dne 2. dubna 2014, cit.: „Ústavní soud ve své konstantní judikatuře již mnohokrát prohlásil, že netoleruje orgánům veřejné moci a především obecním soudům přehnaně formalistický postup za použití v podstatě sofistického odůvodňování zřejmé nespravedlnosti. ...“

Dlužník uzavřel, že prohlášení konkursu by znamenalo toliko oddálení skutečného řešení jeho úpadkové situace, avšak účelem insolvenčního zákona, potažmo insolvenčního řízení je narovnat dlužníkovy majetkové vztahy tak, aby došlo k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů; odkázal na judikát I. US 3271/13 z 6 února 2014.

Závěrem žádal přihlídnout k právnímu názoru Nejvyššího soudu České republiky vyjádřenému v usnesení č.j. 20 NSCR 32/2011 ze dne 28 března 2012: „Přitom není vyloučeno ani to, aby jako dlužníkovy kroky směřující k poctivému vypořádání se s věřiteli zohlednil odvolací soud i jednání dlužníka, které může být (až v odvolacím řízení) i reakcí na důvody usnesení, jímž soud prvního stupně neschválil oddlužení.“

S ohledem na shora uvedené skutečnosti a s ohledem na dosažení účelu, smyslu a ducha platné právní úpravy navrhl, aby Vrchní soud v Olomouci změnil výrok I. tímto odvoláním napadeného usnesení takto:

Soud schvaluje oddlužení dlužníka Luboše Svobody, nar. 20. 5. 1961, plněním splátkového kalendáře, a aby současně zrušil výroky II., III., IV. tímto odvoláním napadeného usnesení. Pokud tomuto návrhu nebude vyhověno, pak navrhl, aby Vrchní soud v Olomouci tímto odvoláním napadené usnesení zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

S účinností od 1.1.2014 byl insolvenční zákon č. 182/2006 Sb., změněn zákonem č. 294/2013 Sb., insolvenční řízení bylo zahájeno dne 16. 8. 2016, rozhodným zněním insolvenčního zákona v přezkoumávané věci je proto insolvenční zákon ve znění účinném od 1.1.2014 (dále jen „InsZ“).

Podle ustanovení § 7 InsZ nestanoví-li tento zákon jinak, nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu, týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje. V dané věci se proto přiměřeně aplikuje občanský soudní řád ve znění novely provedené s účinností od 1.1.2014 zákonem č. 293/2013 Sb. (dále jen „o.s.ř.“).

Odvolání proti odstavcům III. a IV. výroku přípustné není (§ 314 InsZ), proto bylo podle § 218 písm. c) o.s.ř. odmítnuto.

Po zjištění, že odvolání proti odstavcům I. a II. výroku bylo podáno včas

a osobou k tomuto úkonu oprávněnou, odvolací soud přezkoumal v této části napadené usnesení soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, § 212a odst. 1, odst. 5 a odst. 6 o.s.ř.), aniž by ve věci nařizoval jednání (§ 94 odst. 2 písm. c/ InsZ), a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Odvolací soud především odkazuje na správná skutková zjištění učiněná soudem prvního stupně, a po vyhodnocení těchto skutečností shodně se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že u dlužníka jsou dány důvody pro neschválení oddlužení podle ustanovení § 405 InsZ.

Podle § 390 odst. 1 věty první InsZ návrh na povolení oddlužení musí dlužník podat spolu s insolvenčním návrhem.

Podle § 395 odst. 1 písm. a) InsZ insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení, jestliže se zřetelem ke všem okolnostem lze důvodně předpokládat, že jím je sledován nepoctivý záměr.

Podle § 395 odst. 1 písm. b) InsZ insolvenční soud zamítne návrh na povolení oddlužení, jestliže se zřetelem ke všem okolnostem lze důvodně předpokládat, že hodnota plnění, které by při oddlužení obdrželi nezajištění věřitelé, bude nižší než 30% jejich pohledávek, ledaže tito věřitelé s nižším plněním souhlasí.

Podle § 405 odst. 1 a odst. 2 InsZ insolvenční soud oddlužení neschválí, jestliže v průběhu insolvenčního řízení vyšly najevo skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly odmítnutí nebo zamítnutí návrhu na povolení oddlužení; v případě uvedeném v § 402 odst. 5 tak rozhodne namísto rozhodnutí o způsobu oddlužení. Jestliže insolvenční soud oddlužení neschválí, rozhodne současně o způsobu řešení dlužníkovy úpadku konkursem.

Odvolací soud nejprve předesílá, že již v usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. KSBR 31 INS 156/2008, 29 NSČR 6/2008 ze dne 29.9.2010 (uveřejněném pod číslem 61/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu) Nejvyšší soud formuloval závěr, že pro řešení otázky, zda důvody obsažené v ustanovení § 395 InsZ mají být uplatněny při posouzení přípustnosti oddlužení (pro zamítnutí návrhu na povolení oddlužení) nebo (až) při posouzení jeho věcné opodstatněnosti (pro neschválení oddlužení), není určující časové hledisko, tedy to, že (jak se podává z dikce ustanovení § 405 odst. 1 InsZ) skutečnosti, které by jinak odůvodňovaly zamítnutí návrhu na povolení oddlužení, vyšly najevo (až) v průběhu insolvenčního řízení (po povolení oddlužení). Podstatná je naopak kvalita posouzení zákonných kritérií v jednotlivých fázích oddlužení, tedy to, zda je v možnostech insolvenčního soudu příslušné skutečnosti prověřit (jejich existenci zjistit nebo vyloučit) v jednotlivých fázích oddlužení. Dále Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. KSPH 55 INS 316/2008, 29 NSČR 14/2009 ze dne 28.7.2011 (uveřejněném pod číslem 14/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu) k otázce, kdy lze se zřetelem ke všem okolnostem

důvodně předpokládat, že návrhem na povolení oddlužení je sledován nepoctivý záměr, uvedl, že ustanovení § 395 odst. 1 písm. a) InsZ patří k právním normám s relativně neurčitou hypotézou, tj. k právním normám, jejichž hypotéza není stanovena přímo právním předpisem a které tak přenechávají soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Závěr, že dlužník sleduje podáním návrhu na povolení oddlužení nepoctivý záměr, bude závislý vždy na posouzení konkrétních okolností, jež vyjdou najevo v rámci daného insolvenčního řízení. K úsudku ve smyslu ustanovení § 395 odst. 1 písm. a) InsZ mohou vést různá jednání dlužníka. Může jít například o jednání směřující k poškozování věřitelů (lhostejno, že nesankcionované normami trestního práva) v době před zahájením insolvenčního řízení, o zatajování skutečností týkající se majetkových poměrů dlužníka a podobně.

V přezkoumávané věci lze přisvědčit soudu prvního stupně v tom, že pokud dlužník v insolvenčním návrhu spojeném s návrhem na povolení oddlužení a v seznamu závazků neuvedl závazky ze své dřívější podnikatelské činnosti, které v době návrhu na povolení oddlužení měl vůči dvěma věřitelům, a naopak výslovně prohlásil, že nemá závazky z podnikání, přičemž v reakci na výzvu soudu ke sdělení těchto skutečností závazek vůči jednomu z těchto věřitelů uhradil, lze usuzovat na nepoctivý záměr dlužníka sledovaný návrhem na povolení oddlužení. Podle odvolacího soudu zatajení skutečností rozhodných pro posouzení návrhu na povolení oddlužení a úhrada jednoho ze závazků z podnikání až po podání návrhu vylučuje poctivou snahu dlužníka vypořádat se svými věřiteli, naopak svým jednáním dlužník své věřitele poškodil. V této souvislosti je třeba poznamenat, že dlužník odpovídá za údaje uváděné v návrhu a je na něm, aby měl přehled o svých věřitelích. Okolnosti týkající se dražby nemohly nepřekonatelně dlužníkovi znemožnit, aby měl vědomost o svých aktuálních dlužích. Již jen z toho důvodu je dán důvod pro zamítnutí návrhu dlužníka na povolení oddlužení ve smyslu ustanovení § 395 odst. 1 písm. a) InsZ, a proto je nutno rozhodnout podle ustanovení § 405 odst. 1 InsZ o neschválení oddlužení a současně podle ustanovení § 405 odst. 2 rozhodnout o způsobu řešení dlužníkova úpadku konkursem. Na tomto postupu nelze spatřovat nic protiústavního, naopak je to důsledek nesprávného počínání dlužníka ve snaze dosáhnout bez zákonných parametrů nekale dobrodiní oddlužení. Pokud dlužník odkazuje na judikaturu vrchních soudů ohledně podnikatelských závazků, je překonaná (srovnej zejména usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. února 2011 sen. zn. NS 29 NSČR 9/2009 ve věci KSUL 70 INS 3940/2008 se závěrem: Věcná legitimace k podání návrhu na povolení oddlužení vymezená ve smyslu § 389 odst. 1 insolvenčního zákona požadavkem, že dlužník není podnikatelem, ani nemá dluhy vzešlé z podnikání, představuje subjektivní podmínky přípustnosti oddlužení. Jejich zkoumáním se soud ve stadiu rozhodování o návrhu na povolení oddlužení zabývá jen se zřetelem ke skutečnostem, které dlužník uvedl v návrhu na povolení oddlužení (a v insolvenčním návrhu), a zjištění o nesplnění těchto podmínek vede k odmítnutí návrhu na povolení oddlužení podle § 390 odst. 3

insolvenčního zákona.). Tyto závěry zřetelně nekorespondují s dlužníkem uváděnými judikáty, proto se jimi řídit nelze.

Z těchto důvodů odvolací soud napadené usnesení podle ustanovení § 219 o.s.ř. v odvoláním napadených výrocích I. a II. jako věcně správné potvrdil.

Poučení: Proti tomuto usnesení **j e** dovolání přípustné ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Krajského soudu v Brně, pokud odvolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Toto usnesení se považuje za doručené zveřejněním v insolvenčním rejstříku; dlužníku a insolvenčnímu správci se však doručuje zvláštním způsobem. Lhůta pro podání dovolání běží od doručení zvláštním způsobem.

V Olomouci dne 28. dubna 2017

Za správnost vyhotovení:
Renáta Hrubá

JUDr. Vojtěch Brhel v.r.
předseda senátu